

18. søndag efter trinitatis

20-10-2019

Dette hellige evangelium skriver evangelisten

Matthæus: Da farisæerne hørte, at Jesus havde lukket munden på saddukæerne, samledes de, og en af dem, en lovkyndig, spurgte ham for at sætte ham på prøve: »Mester, hvad er det største bud i loven?« Han sagde til ham: » ›Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele dit sind.‹ Det er det største og det første bud. Men der er et andet, som står lige med det: ›Du skal elske din næste som dig selv.‹ På de to bud hviler hele loven og profeterne.« Mens farisæerne var forsamlet, spurgte Jesus dem: »Hvad mener I om Kristus? Hvis søn er han?« De svarede: »Davids.« Han sagde til dem: »Hvordan kan David så ved Ånden kalde ham herre og sige: ›Herren sagde til min herre: Sæt dig ved min højre hånd, indtil jeg får lagt dine fjender under dine fødder?‹ Når David altså kalder ham herre, hvordan kan han så være hans søn?« Ingen kunne svare ham et ord, og fra den dag turde heller ingen længere spørge ham om noget. *Matt 22,34-46*

*Denne hellige lektie skriver profeten Esajas: Med hvem vil I sammenligne Gud? Hvad vil I sætte op til sammenligning med ham? Gudebilledet støbes af en håndværker, guldsmeden beklæder det med guld, og han støber sølvkæder til det. Man vælger træ, der ikke rådner, og søger sig en kyndig håndværker til at opstille et gudebillede, så det ikke vakler. Ved I det ikke? Hører I det ikke? Er det ikke fortalt jer fra begyndelsen? Har I ikke indset det fra jordens grundlæggelse? Det er ham, der troner over jordens flade, men alle dens beboere er som græshopper; han spænder himlen ud som et slør, breder den ud som et telt til at bo i. Fyrster gør han til intet, jordens dommere til tomhed. Knap er de plantet, knap er de sået, knap har stiklingen slået rod i jorden, før han puster på dem, så de visner, og stormen river dem bort som strå. »Med hvem vil I sammenligne mig, så vi skulle være lige?« siger den Hellige. *Es 40,18-25**

Epistlen skriver apostlen Paulus i sit første brev til korintherne: Jeg takker altid min Gud for jer, for den nåde, som han har givet jer i Kristus Jesus. For i ham er I blevet rige på alt, på al tale og på al kundskab, eftersom vidnesbyrdet om Kristus er blevet grundfæstet hos jer, så I ikke mangler nogen nådegave, mens I venter på, at vor Herre Jesus Kristus skal åbenbares. Han vil også grundfæste jer til det sidste, så I ikke kan anklages på vor Herre Jesu Kristi dag. 1 Kor 1,4-8

Salmer

108 Lovet være du Jesus Krist

422 Hellig, hellig, hellig

54 Hvad mener I om Kristus

355 Gud har fra evighed givet (Vinderslev) / 9 O store Gud, vi love dig (Hinge)

476 Kornet, som dør i jorden

57 Herre fordi du

Prædiken

Hvorfor blev Gud menneske? Hvorfor blev himmelens og jordens almægtige skaber gennem sin søn et menneske, mennesket Jesus Kristus?

Vi skal gå en omvej fra os selv i 2019 tilbage til begyndelsen, da alting blev til, og derfra frem igen til bibelteksten i dag, og Jesus' spørgsmål: Hvad mener I om Kristus, hvis søn er han?

I alle de mest spændende film og bøger er der en kamp mellem det onde og det gode. Og I de fortællinger, vi bedst kan li', da er det, det gode, der vinder. Vi ønsker at det gode skal vinde! For vi kan ikke forlige os med det onde, vi kan ikke acceptere, hvis det onde skal vinde. Nej, vi forsager – vi siger nej til det onde.

Hvis ikke vi er blevet ødelagte af andres ondskab, så ligger det i os som mennesker, at ondskaben, at lidelse, at død, ikke burde være der – verden ville være bedre uden.

Men i de bedste og stærkeste fortællinger, der er det ikke så let at adskille de onde fra de gode – for vi

rummer alle sammen noget af begge dele. Det onde, er ikke bare noget nogen andre er, eller noget, der sker ude i verden. Det onde er også noget, der bor i os selv.

Det skal ikke få os til at holde os tilbage fra at kæmpe for det gode i verden; vi skal gøre vores del for at være med til at gøre verden bedre, at gøre livet bedre for andre, for at skabe mere retfærdighed, for at redde vores klima, for at tage os af dem, der lider.

Men det er en kamp vi ikke kan vinde, for det er også en kamp mod os selv, mod det onde i os selv. Vi skal altså ikke tro eller sige: Hvis bare vi anstrenger os, hvis bare alle står sammen, så ender det godt. For det er ikke nok, om så hele verden anstrenger sig og står sammen. Vi kan ikke selv udrydde det onde af vores midte eller af vores hjerter.

Vi kan ikke slå det onde ihjel, vi kan ikke bekriige det onde – når vi bekriiger det onde, vokser det bare. Hvis vi fængsler eller dræber unge mænd, der er optændt af had, så breder hadet sig bare og vokser. Det onde kan ikke bekæmpes. Det onde kan kun elskes væk. Derfor skal vi elske vores næste, vores medmennesker lokalt

og globalt. Men vi kan ikke elske nok til at gøre verden god.

Men hvad så?

Skal vi slå os til tåls med det?

Skal vi gøre det så godt vi kan, velvidende, at det aldrig bliver rigtig godt?

Skal vi stoisk acceptere vores egen og andres lidelser og hævde, at ”det som er, er det som skal være”

Eller ligefrem, som buddhisterne og deres ying og yang, hævde, at der nødvendigvis skal være balance mellem ondt og godt, for hvis ikke vi kendte smerte og ondskab, kunne vi ikke glæde os over lykke og godhed?

Skal vi slå os til tåls med det onde – eller er der håb om noget bedre? Er der håb om, at det alligevel ender godt?

Ja, det er der! Fordi Gud blev menneske, og kun derfor.

Fra vores egen tid, springer vi tilbage til begyndelsen.

I begyndelsen skabte Gud himmelen og jorden. Og Gud så, at det var godt – det var helt igennem godt.

Og Gud skabte mennesket i sit billede, som mand og kvinde skabte han dem, til at ligne sig selv.

Mennesket blev ikke skabt som udødeligt; men de første mennesker, Adam og Eva havde adgang til livets træ. Så længe de spiste af livets træ kunne de leve for evigt.

Gud skabte mennesker, fordi Gud er kærlighed, Gud skabte mennesket til at være elsket af Gud, og til at tage imod Guds kærlighed. Derfor skabte Gud også mennesker med friheden til at sige nej tak til Guds kærlighed. Ellers var det jo ikke kærlighed.

Men Adam og Eva ville ikke nøjes med at være elsket af Gud, at tage imod livet fra Gud. De ville ikke nøjes med at være skabt i Guds billede. De ville selv være Gud; de ville tage livet i deres egne hænder. Dermed kom ondskaben ind i verden. Bibelen fortæller ikke, hvor det onde kom fra, eller hvem der skabte det onde; kun, at det kom ind i verden, da Adam og Eva lod sig friste til selv at ville være gud.

Gud forudså, at hvis Adam og Eva fortsat havde adgang til livets træ, så ville de leve for evigt i en verden gennemsyret af det onde. Derfor afskar Gud dem fra adgang til livets træ. Døden kom ind i verden. Det var ikke en straf. Det åbnede derimod en mulighed for, at mennesker en dag, kan vende tilbage til livets træ, til en verden, hvor alt igen er godt.

Der er nogen, der har svært ved at tro på historien om Adam og Eva. Jeg har ikke noget problem med, at tro, at det hele begyndte med to mennesker ved navn Adam og Eva, og at, der faktisk var et træ, som var livets træ. Men pointen i historien er faktisk den samme, hvis den er en "myte" i dette ords egentlige betydning, dvs. en symbolsk fortælling, om noget, der virkelig er sket: At Gud skabte alting godt, og skabte mennesker i sit billede, og at da mennesker ville tage livet i egen hånd og selv være Gud, så gik alting galt og døden kom ind i verden, og derpå, var der ingen vej ud af det onde og tilbage til livets træ.

Og hvad skulle Gud så gøre? Gud var ikke holdt op med at elske sit skaberværk og at elske mennesker. Hele Bibelen fortæller om, hvor meget Gud elsker mennesker, følger med I, hvad der sker, og bliver

fyldt af medfølelse, når vi lider, og vrede, når vi behandler hinanden dårligt.

Gud gav straks efter syndefaldet et løfte til Adam og Eva: En efterkommer af Eva, et menneske, skal knuse slangens hoved, altså djævelen og det onde. En efterkommer af Eva, et menneske.

Senere fortrød Gud, at han havde skabt verden og mennesker, men i stedet for at udslette det hele i syndfloden lod han alligevel Noa og hans familie overleve. Men det onde levede videre i verden.

Gud udvalgte et bestemt folk, jøderne også kaldet Israel, for at bruge dem i sin redningsplan. En af de vigtigste personer i Israels historie er kong David. Den vigtigste og mægtigste konge Israel fik. Og Gud gav igen løfter: En "søn" af David; det vil sige ikke hans umiddelbare søn, men en efterkommer af David, skal en dag stige op på Davids kongetrone, og redde Israel fra deres fjender.

På den tid blev konger salvet med olie forud for deres kroning; på den måde blev de indviet til at være konger. Det hebraiske ord for "den salvede" er Messias. Jøderne kaldte derfor den person, som Gud

havde lovet en dag skulle redde dem, for ”messias”, og han skulle være en søn, en efterkommer af David.

Jøderne ventede på en politisk konge, en der kunne skabe politisk fred, holde fjenderne ud og holde stormagterne i skak, og måske igen udvide landets grænser, så Israel kunne blive en stormagt igen.

Men Gud havde meget mere i tankerne: Gud ville bringe sit skaberværk tilbage til den oprindelige godhed; Gud ville føre mennesker tilbage til livets træ.

Men hvordan skulle Gud gøre det, uden at gå på kompromis med kærligheden, med retfærdigheden, med menneskets frihed til at tage imod Guds kærlighed ellers sige nej tak?

Gud kunne på den ene side ikke udslette det onde, uden at være nødt til at udslette hvert eneste menneske.

Gud kunne på den anden side heller ikke bare sige – nu er jeg jo god og jeg er kærlighed, så lad os bare sige, at vi glemmer det hele, og så begynder vi forfra, og så vær søde at være gode mod hinanden fra nu af. Det ville ikke løse problemet.

Det Gud gjorde var, at Gud blev menneske!

Vi kalder det for inkarnation – som i chili con carne – chili med kød, carne; inkarnation: Gud kom i kød, altså som menneske. Gud forandrede sig, da Guds søn blev født som et menneske. Guds søn, havde været sammen med Gud: Gud Fader og Guds ånd, Helligånden, fra evighed af. Guder treenig, tre i én. Men nu blev Guds søn menneske ved at blive undfanget og født som Jesus, Jesus Kristus. Kristus er det græske ord for messias, den salvede, frelseren, Davids søn og efterkommer. Det var altså ikke et tilfældigt menneske Jesus, som blev adopteret som Guds søn. Det var Guds søn fra evighed, som blev menneske som Jesus.

Jesus, Guds søn, er Guds billede: De som så ham, så Gud. Når vi læser om ham, ved vi hvordan Gud er. Vi har ikke brug for afgudsbilleder for at tilbede en afgud, vi har Jesus, som er Guds billede.

Jesus var og er fuldt ud, 100 % menneske, og fuldt ud 100% Gud på én gang.

Og så er vi nået frem til dagens bibeltekst: Kristus, hvis søn er han?

Farisæerne vidste at messias, Kristus skulle være kong Davids efterkommer, altså Davids søn.

Og så udfordrer Jesus dem ved at citere fra det gamle testamente. Formuleringer er lidt tricky, men pointen er: David kalder, inspireret af Helligånden, den kommende Messias for ”min Herre”. Og i jødisk sammenhæng ville man aldrig kalder sin egen efterkommer, sit eget kød og blod for ”min Herre”. Hvordan hænger det sammen? Kan en og samme person, Kristus, være både Davids efterkommer og Davids herre?

Og svaret står lige før øjnene af dem, men de kan ikke se det: Jesus, Guds søn, blevet menneske, som en efterkommer af David. Søn af David, men også Guds søn og derfor Davids herre.

Farisæerne kunne ikke se det, fordi de ikke ville anerkende eller tro på at Jesus var messias, den der skulle redde Israel.

Jesus sprængte nemlig rammerne for deres forventninger til messias. Det gjorde han på to måder, to tilsyneladende helt modstridende måder:

- 1) Jøderne på Jesu tid havde ikke gjort sig forventninger om, at den kommende messias ville være Gud selv, der blev menneske. Selvfølgelig kan man næsten sige, lå det helt udenfor deres forestillingsevne. Hvem ville have gættet på det? Men Jesus viser, og antyder og demonstrerer det igen og igen: Jeg gør det kun Gud kan gøre, jeg taler som kun Gud kan tale.
- 2) Jøderne havde forventet at messias ville komme med pragt og med magt. Men Gud kom i Jesus i ydmyghed og svaghed, han gjorde sig selv til en tjener, han lod dem slå sig ihjel. Jesus lod sig ikke salve af præsterne til at blive løftet op på kong Davids kongetrone og kronet med en kostbar kongekrone. Jesus blev salvet af en prostitueret til at blive kronet med en tornekrone og løftet op på et kors.

Og det var lige præcis der: Gud selv i sin søn hængt op på et kors, at Gud besejrede det onde, at Gud selv skabte en vej for hans skaberværk tilbage til den oprindelige godhed, en vej for mennesker tilbage til livets træ.

Bibelen kommer ikke med en rationel forklaring på, hvordan det kunne lade sig gøre, eller hvordan det hænger sammen. Bibelen slår det bare fast igen og igen: Med Jesu død på korset er vejen åbnet til det evige liv på en nyskabt jord, hvor alt er godt, og hvor mennesker har uhindret adgang til livets træ.

Der er altså et sikkert håb, om at alt engang kan blive godt igen.

Og det er ikke kun et håb for fremtiden, det er et håb nu; det evige liv er allerede begyndt, når vi bliver døbt og tror på Jesus.

Jesu kors er allerede nu livets træ for os, som bærer frugt, der giver evigt liv til dem, der spiser af det. I dåben trådte vi ind i Guds rige, og her har vi adgang til korset, som for os er livets træ. I nadveren spiser vi frugten fra korsets træ: Livets brød og frelsens vin – Jesu kød og blod.

Bibelen giver ikke en rationel forklaring eller et videnskabeligt bevis for, at det er sådan det er. Men Jesu liv og den kristne kirkes liv lige siden viser og demonstrerer, at det er sandt, at det er sådan det er:

Gud blev ved sin søn mennesket Jesus Kristus, messias. Det er Guds vej for os ud af den onde cirkel verden og vi sidder fast i, vejen frem til livets træ.

Derfor har vi et sikkert håb om, at alt engang bliver godt igen, når Gud nyskaber himmel og jord. På den nye jord uden ondskab og død er alt godt, fuldkommen godt, for evigt.

Når vi tror på Jesus tager vi imod det; der er ingen tvang. Vi skal tro det for at tage imod det. Tro at Jesus er Kristus, Guds søn og verdens frelser og Herre. Når vi tror på Jesus, går vi på det spor vi blev sat ind på i vores dåb, og det er vejen til livets træ og det evige liv.

Amen.